

Фісуненко Н.О.

*кандидат економічних наук,
завідувачка кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

М'ячин В.Г.

*доктор економічних наук,
професор кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

Бондар Є.Я.

*аспірант,
Державний вищий навчальний заклад
«Український державний хіміко-технологічний університет»*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-14>

РОЗРОБКА АЛГОРИТМУ НЕЧІТКО-МНОЖИННОГО ПІДХОДУ ПРИ ПОБУДОВІ МОДЕЛІ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової конкуренції, коли однорідні товари конкурують між собою, виробництво якісних, високопродуктивних продуктів за низькими витратами дозволяє підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність і забезпечувати прибутковість.

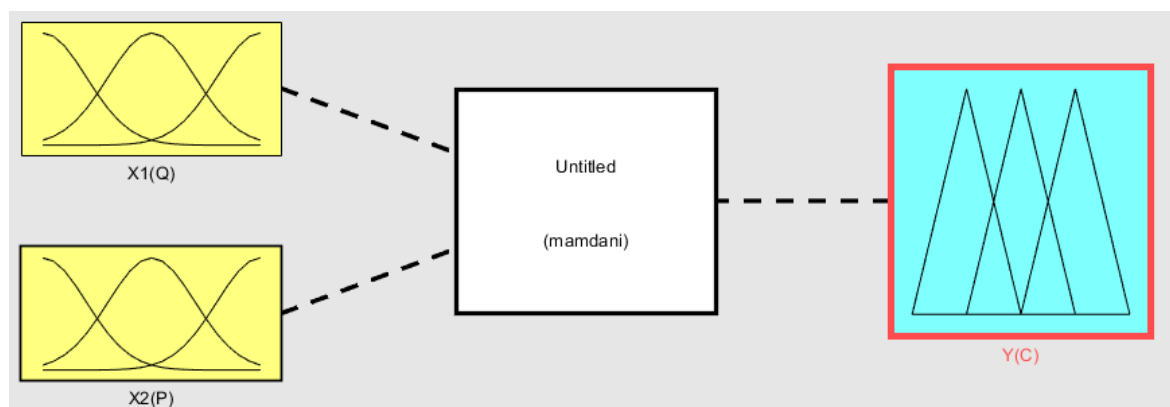
Підвищення конкурентоспроможності продукції та збільшення її обсягів продажу є ключовим завданням для кожного підприємства. Тому кожна компанія шукає ефективні шляхи вирішення цих завдань. Сьогодні особливо важливо для підприємств правильно оцінити ринкові умови і пропонувати конкурентоздатні пропозиції, що відповідають ринковій ситуації та тенденціям розвитку в Україні, а також враховують особливості виробництва. Один з найскладніших етапів цього процесу – аналіз шляхів досягнення конкурентних переваг і розробка заходів по підвищенню конкурентоспроможності продукції підприємства. Важливим елементом при оцінці

конкурентоспроможності товарів є визначення та розрахунок інтегрального показника конкурентоспроможності.

Метою дослідження була розробка алгоритму нечітко-множинного підходу при розробці моделі оцінки конкурентоспроможності продукції підприємств.

Механізм нечіткого логічного висновку в загальному вигляді включає чотири етапи [1]: 1) фазифікації (введення нечіткості); 2) нечіткий висновок; 3) композиція; 4) дефазифікація (приведення до чіткості). Інтерпретація нечіткої моделі передбачає вибір і специфікацію вхідних і вихідних змінних відповідної системи нечіткого висновку. Оцінка рівня конкурентоспроможності продукції підприємств при розробці стратегії підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств проводиться за допомогою FIS-структури нечіткого виведення (*Fuzzy Inference System*), яка є базовим поняттям модуля *Fuzzy Logic Toolbox* пакету програм *Matlab*.

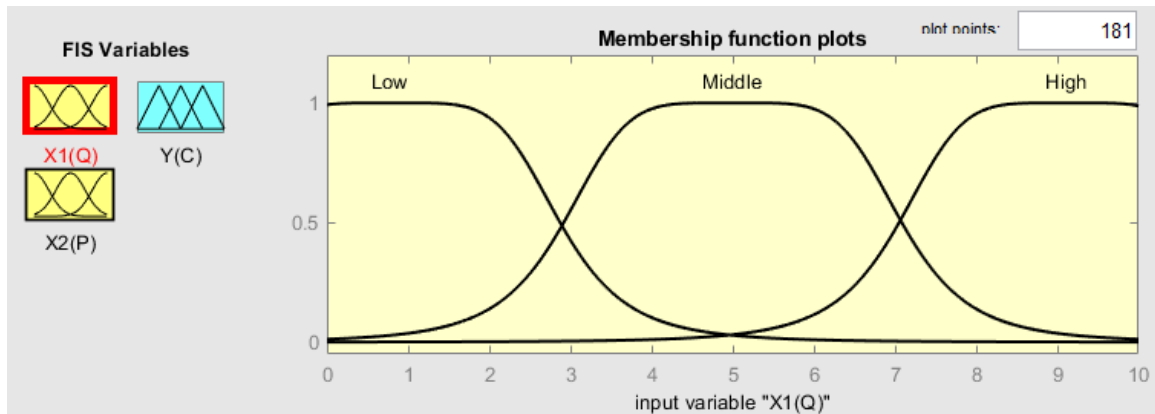
Рівень конкурентоспроможності продукції підприємства (C) в пропонованій моделі розглядається нами як сукупність таких вхідних змінних як якість продукції (Q) і ціна продукції (P). Показники Q і P оцінюємо за 10-бальною шкалою, рівень конкурентоспроможності продукції оцінюємо також за 10-бальною шкалою. Загальну схему побудови нечітко-логічної моделі оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства представлено на рис. 1.

Рис. 1. Загальна схема побудови нечітко-логічної моделі оцінки рівня конкурентоспроможності продукції підприємства

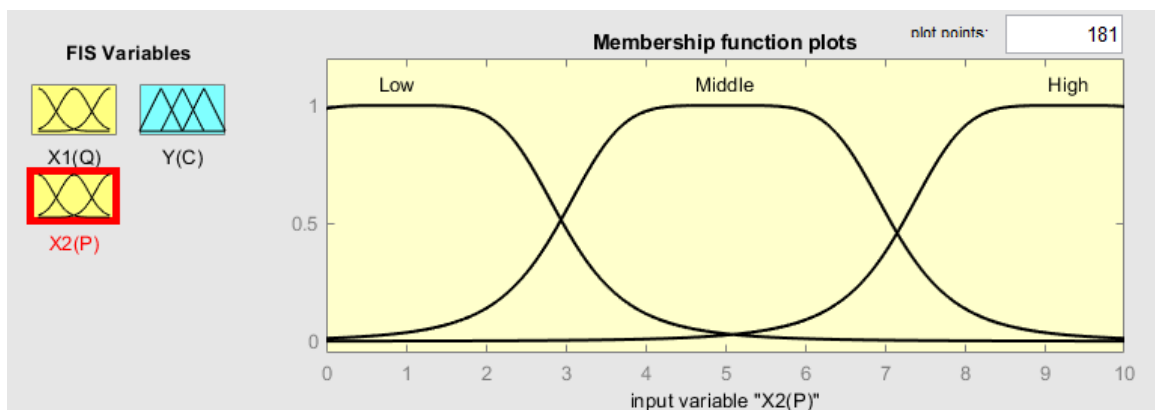
Для розрахунку введемо наступні змінні:

X_1 – перша вхідна змінна «якість продукції». Її терм-множину, тобто множину значень, позначимо як $X_1 =$ («низька (Low)», «середня (Middle)», «висока (High)») з функціями належності термів, представленими на рис. 2;

Рис. 2. Графік функції належності для вхідних значень лінгвістичної змінної «якість продукції» X_1

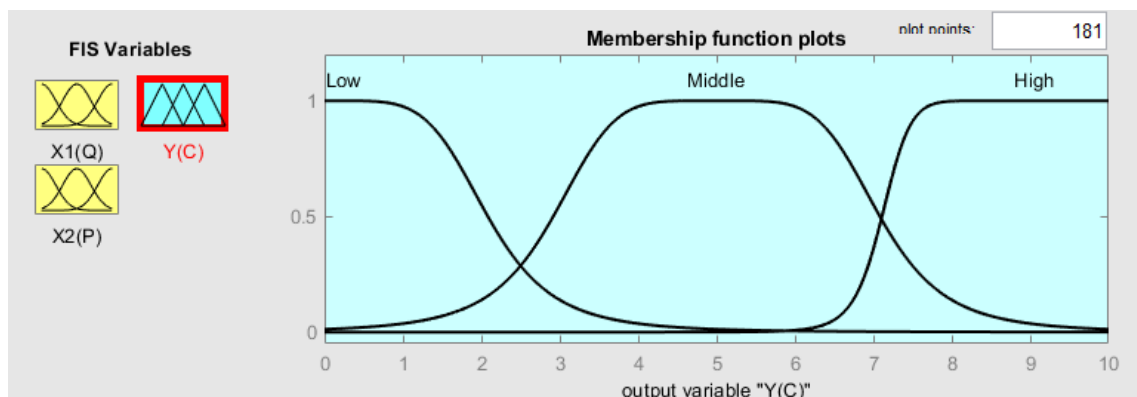
X_2 – друга вхідна змінна «ціна продукції». Її терм-множину, тобто множину значень, визначимо як $X_2 =$ («низька (Low)», «помірна (Middle)», «висока (High)») з функціями належності термів, представленими на рис. 3;

Рис. 3. Графік функції належності для вхідних значень лінгвістичної змінної «ціна продукції» X_2

Y – вихідна змінна «рівень конкурентоспроможності продукції». В якості терм-множини вихідної змінної використано

множину $Y =$ («низький (Low)», «середній (Middle)», «високий (High)») з функціями належності термів, представленими на рис. 4.

Рис. 4. Графік функції належності для вихідної лінгвістичної змінної «рівень конкурентоспроможності продукції» Y

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1) метод нечітких множин є найбільш релевантним і перспективним для оцінки *рівня конкурентоспроможності продукції*;

2) розроблено алгоритм побудови нечітко-логічної моделі оцінки *рівня конкурентоспроможності продукції підприємства* залежно від *якості продукції* та *ціни продукції*.

Література:

1. М'ячин В.Г. Оцінка конкурентоспроможності промислової продукції за допомогою методу нечіткої логіки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Зб. наук. праць. Херсон, 2015. Вип. 16. Ч. 2. С. 68–71.